

Eksamen ØKO1001

Del 2: Økonomi

Kandidatnr. 10026

25. november 2022

Oppgave 1

- (a) Dette spørsmålet kan vurderes fra flere synspunkt ut i fra hvilket ståsted man har. Ønsker man høyest mulig inntekt vil prisen bli det den kunden som er villig til å betale mest, kan betale. Det bedriftsøkonomiske synspunktet blir besvart i neste deloppgave. Hvis jeg skal vurdere spørsmålet ordrett slik det er stilt og vurdere min personlige mening, ville jeg nok gitt bort notatene gratis.
- (b) Hvis man ser på det bedriftsøkonomisk kostet det å skrive notatene $20 \times 600\text{kr} = 12000\text{kr}$, sammenliknet med alternativet å jobbe 20 timer. Antatt at målet er å i det minste gå i null, ønsker man å tjene opp igjen disse pengene ved et salg. Den laveste prisen per notat vil da være 1200kr delt på antall kunder man vet er villig til å kjøpe. Oppgaven oppga ikke et antall kunder, og nevnte kun at “mange vil kjøpe”.
- Eksempel hvis “mange” = 20: $12000\text{kr} \div 20 = 600\text{kr}$
- Dette er med en antagelse at man kan selge flere kopier av notatene, hvis bare en kopi kan selges blir prisen 12000kr.
- (c) I oppgave (a) kan det være viktig å trekke inn alternativkostnaden til notatene, som indikerer at den reelle kostnaden av å skrive de var de 12000kr man unngikk å tjene ved å jobbe. Dette betyr da at hvis man vurderer å gi bort notatene gratis, har man reelt tapt 12000kr.

Oppgave 2

- (a) Beregnet utsalgspris eks. MVA blir 15,68kr om man ønsker en fortjenesteprocent på 33.33%. Se utregning under:

Selvkostkalkyle Jacobsen & Svart

13g kaffe	kr	0,65
Pappkrus	kr	0,45
Direkte lønn	kr	6,00
Indirekte variable tilvirkningskostnader	50% kr	0,33
Indirekte faste tilvirkningskostnader	25% kr	1,50
Tilvirkningskostnader	kr	8,93
Indirekte salgs- og administrasjonskostnader	32% kr	2,83
Selvkost:	kr	11,76

Selvkost:	kr	11,76
Fortjenestepåslag:		33,33%
Pris eks. mva.:	kr	15,68

- (b) Økonomisk vil Jacobsen & Svart tape totalt 413,80kr, eller 2,76kr per kopp, hvis de aksepterer ordren. Med oppgavens antagelse om at ordren ikke vil gi noen positive eller negative ringvirkninger, er derfor ikke en god økonomisk beslutning.

Antall enheter		150,00
Pris eks. mva.:	kr	9,00
Totale enhetskostnader (selvkost):	kr	11,76
Fortjeneste per enhet:	-kr	2,76
Total fortjeneste	-kr	413,80
Fortjenesteprocent:		-30,65%

Oppgave 3

Under følger punkter/tema/spørsmål jeg ville tatt opp om jeg skulle gjøre en analyse av Gønne på AS sine regnskapstall. Påstandene jeg kommer med er gjort i antagelse av hva tallene kan bety i sammenhengen de forekommer. Men å lese tall uten riktig kontekst kan være farlig, fordi som vi vet:

Tallene taler aldri for seg selv. – (Berg, 2019)

- Ordinære avskrivninger økte med ca. 30% i 2019 og ca. 18,5% i 2020. Vanlig vis holdes denne konstant, og må passe på å ikke fortsette økningen i like stor grad.
- Lønnskostnadene i 2020 stupte kraftig. Hva var grunnen til det? Permittering av ansatte pga. pandemien? Inntektene og kostnadene tilsier ikke at det skulle være nødvendig.
- Kundefordring økte kraftig i 2020. Dette kan være et tegn på at det selges til kunder en ellers ikke har, eller at eksisterende kunder utsetter betalinger. Det kan være lurt å foreta en oversikt over kundenes gjennomsnittlige forfall.
- Omløpsmidlene i bank har sunket betydelig de siste to årene. Summen av omløpsmidlene er fortsatt god, så lenge man har oversikt over de nevnte kundefordringene. Men det kan være lurt å ikke plassere alle eggene i én kurv.
- Den kortsiktige gjelden har hatt en fallende utvikling siden 2017, men steg kraftig i 2020. Høy kortsiktig gjeld kan skade bedriftens likviditet på sikt, og gjøre at bedriften er dårligere rustet i nedgangstider.
- Bedriftens likviditet har reelt økt siden 2019 og er på sitt høyeste ut i fra tilgjengelige tall. Den totale kortsiktige gjelden og de totale omløpsmidlene har tendert med hverandre de siste fire årene, men omløpsmidlene har hatt de største reelle endringene, både opp og ned.

Arbeidskapital Gønne på AS	2020	2019	2018	2017
Kortsiktig gjeld	4504	1861	2459	2996
Omløpsmidler	9083	4459	5262	7489
Arbeidskapital	4579	2598	2803	4493

Referanser

Berg, T. (2019). *Økonomiforståelse for ledere og styremedlemmer* (1. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.